

JAUNIMO RATELIS

LIETUVIŠKOJO EVANGELIŠKOJO JAUNIMO LAIKRAŠTIS

Nr. 9/10(31/32)

Rugsėjis/Spalis

1952 m.

Jūs nesivadinkite rabbi, nes vienas
jūsų mokytojas, o visi jūs broliai.
Ir ne vieno nevadinkite sau žemėje
tėvu, nes **v i e n a s** jūsų Tėvas,
kurs yra danguje.
Nesivadinkite mokytojais, nes jūsų
mokytojas **v i e n a s**, Kristus.
Kas iš jūsų didesnis, bus jūsų
tarnas.

/Mato 23,8-11/

REFORMACIJA

Reformacija nebuvo žmonių darbas. Visą šimtmetį prieš Liute-
rio pasirodymą istorijos arenoje, geriausi ir žymiausi baž-
nyčios vyrai galvojo apie tai, kaip nesveikas bažnyčios kū-
nas galėtų būti išgydytas "nuo galvos iki sąnarių". Trys
dideli bažnytiniai susirinkimai buvo sušaukti tikslu užtai-
syti spragas bažnyčios pastate. Tačiau nuo to geriau nepasi-
darė, nes gyvas Dievo Žodžio šaltinis žmonių tarpe buvo su-
griautas ir Kristus jų širdyse palaidotas. Išorinėmis priemonėmis ir
įsakymais neįmanoma buvo padaryti galą šitam dvasiniam skurdiui; bažny-
čia galėjo pasveikti tik iš vidaus, iš širdies ir sąžinės visos tau-
tos.

Reformacijos šventės varpų gaudimas yra ženklas visiems tikin-
tiems evangelikams, kad Viešpaties Dievo keliai ne mūsų keliai ir kad
didelių dvasinių permainų paskutinis žodis priklauso ne žmonėms, o jam
vienam. Taip ir buvo su reformacija. Kuomet laikas atėjo, Dievas pa-
šaukė ir atsiuntė savo tarną Liuterį į jam skirtą vietą, ir su juo
prasidėjo bažnyčios atnaujinimo laikotarpis, kuris vis augdamas, pasi-
darė didžiausia Dievo malone visai žmonijai -

Tikėk Dievu, širdužė, ir būk linksmos vilties;
tik lauk, išauš dienužė, kai jis tave apšvies,
didžiaja savo meile, išgelbės iš vargų,
ir tu išvysi saulę gražiausiųjų džiaugsmų.

Prikaldamas savo 95 tezes prie Vitenbergo pilies bažnyčios durų 1517 m. spalio mėn. 31 d. Martynas Liuteris visiškai negalvojo praveisti Vokietijoje "reformaciją". Jis norėjo tikrai plačiai visuomenei pareikšti savo nuomonę dėl nuodėmių atleidimo, Dievo malonės, atgailos ir pasiteisinimo; bet priešingai jo norams, šitie sakiniai pradėjo plėstis kaip ugnis visoje Vokietijoje. Visa vokiečių tauta, kaip per stebuklą, pabudo iš dvasinio miego ir greit pasirodė neįmanoma sustabdyti reformacijos eigos. Pats Viešpats Dievas nukreipė M. Liuterio žingsnius į Vormsą, Spejerį ir Augsburgą, ištiesdamas savo laimėjančias rankas virš jo sumanymų ir apsaugodamas jį pavojaus valandoje. Liuteris jautė ir žinojo savo širdies gilumoje, kad ne Senojo Įstatymo keršto ir neapykantos Dievas ruošia jam kelią į šviesesnią ateitį, bet mylintis ir gailėstingas Naujos Sandoros dangiškasis tėvas, kuris jam leido save rasti po ilgų ir sunkių metų jėškėjimų ir abejonių. Šitas įsitikinimas buvo priežastimi tuo, kad Martynas Liuteris su dideliu džiaugsmu ir pasitikėjimu galėjo pašalinti visas sunkenybes iš savo kelio net ir ten, kur jo priešų skaičius pradėjo didėti. Nežiūrint visų aplink jį siaučiančių audrų, Liuterio gyvenimo uždavinys buvo apvainikuotas pasisekimu. Kaip vokiečių liaudies sūnus, jis buvo savo tautos vyru. Tai, ką jis kalbėjo, suprato kiekvienas; ką jis jautė - jautė visi, nes jis vartojo paprasto žmogaus ir liaudies pasakų kalbą. Kitą vertus, jis buvo irgi savo laiko vyras. Tai, ką jis norėjo - norėjo visi. Tai, ką jis pergyveno savo sielos kovose vienuolyne, pergyveno kiekvienas rimtas tų laikų Dievo jėškotojas. "Kaip aš galiu rasti ramybę savo sąžinėje ir maloningą Dievą?" Tie klausimai vis iš naujo kildavo žmonių tarpe, nerasdami patenkinančio atsakymo. Galop Liuteris sulaukė Dievo atsakymą į visus savo klausimus ir abejones; jis pamatė pasaulio šviesą visiems apsunkintiems ir pavargusiems Dievo meilėje. Taip Liuteris laipsnis po laipsnio prašimūšė prie evangeliško Dievo supratimo ir tikro Jėzaus Kristaus asmenybės įvertinimo.....nes ten, kur nuodėmių atleidimas gimsta meilėje, ten geresnio ir gražesnio gyvenimo gėlės pradeda žydėti! Evangelija ir nuodėmių atleidimas negali būti atskirti nuo Viešpaties, nes vienas ir kitas tik Jame randa savo pradžią. Kaip Nukryžiuotasis negali būti atskirtas nuo kryžiaus ir Prisikėlusysis nuo Dievo amžinos galybės, taip Jėzus Kristus gali būti suprastas linksmoje žinioje, kurioje pasakyta, kad Dievas nuodėmių apsunkintus žmones išteisina tikrai dėl savo Sūnaus nuopelnų. Be Jėzaus Kristaus negalėtų būti nei evangelijos, nei bažnyčios. Liuteris atrado kryžių ant Golgotos kalno visų pirmą dėl savęs, kad galėtų paskui savo tautą pastatyti po tuo kryžiumi. Tokiu būdu buvo pastatytas pamatas evangelikų bažnyčiai.

Reformacijos dėka, mūsų Viešpats Jėzus Kristus stovi dabar krikščioniško gyvenimo vidury, o ne bažnyčia kaip ąstaiga su savo teisėmis ir įsakymais; kiekvienas dabar gali prisitarti prie Jėzaus ir jo malonės per tikėjimą, o nevien tik kunigai ir šventieji, kaip kad ligšiol būdavo. Jėzus pats yra tarpininkas tarp Dievo ir žmonių. Romos-katalikų tikėjime bažnyčia yra viskas, pas mus Kristus yra viskas. Kelias į Dievo malonę eina pas katalikus per gerus darbus, pas mus Dievo malonė Kristuje yra kelias į gerus darbus, o paklusnumas Kristaus įsakymams per tikėjimą į jo malonę - viskas.

Martynas Liuteris nepanaikino senos bažnyčios, palikdamas joje viską savo vietoje tiek, kiek tai neprieštaravo Šventam Raštui ir supratimui apie Kristų, kaip bažnyčios galvą. Kad evangelija galėtų rasti platų kelią į visą tautą, Liuteris dovanavo bažnyčiai bibliją vokiečių kalba. Biblija, kaip Dievo Žodis, vis iš naujo steigia bažnyčią "ant pamato, kurs yra Jėzus Kristus". Biblija yra pamokslo ir maldos šaltinis, nes pamokslas pareina iš Dievo Žodžio, o iš jo tikėjimas. Šventas Raštas yra lyg upė, per kurią suplaukia mums Dievo

dovanos ir jo gailėstingumas. Viską, ką Dievas didingo padarė žmonių labui, jis ir šiandien tęsia toliau per savo šventą Žodį, nes tame Žodyje mes randame Nukryžiuotąjį, Prisikėlusįjį ir gyvą Viešpatį, o jame - dangiškos laimės viltį.

Kiekvienas mūsų, kuriam biblija yra daugiau negu vien tik spausdintas žodis, ir kuris joje stengiasi gyventi ir mirti, tam nereikalinga kitos reformacijos arba kito Liuterio, nes jis vis aiškiau mato, kad pats Viešpats Dievas laikė Liuterio laikais ir šiandien mūsų likimo vairą savo stiprioje tėviškoje rankoje. Tikra reformacija reiškia ne kas kito, kaip džiaugsmingą širdimi patiems artintis prie Viešpaties, Jo žodyje jieškoti tiesą ir pagal ją gyventi, bažnyčios galvai ir viens kitam tarnauti meilėje ir būti amžinai dėkingi Dievui, kad jis mums save dovanuoja dvasioje ir tiesoje. Padėdamas žmonijai 16.amžiuje išeiti iš dvasinės tamsybės, kurioje atsirado bažnyčia, jis nenustos veikęs mumyse ir dabar.

Kun. Vytautas Kurnatauskas.

x-x-x-x-x

Benamius TĒVIŠKEI

B. Brazdžionis

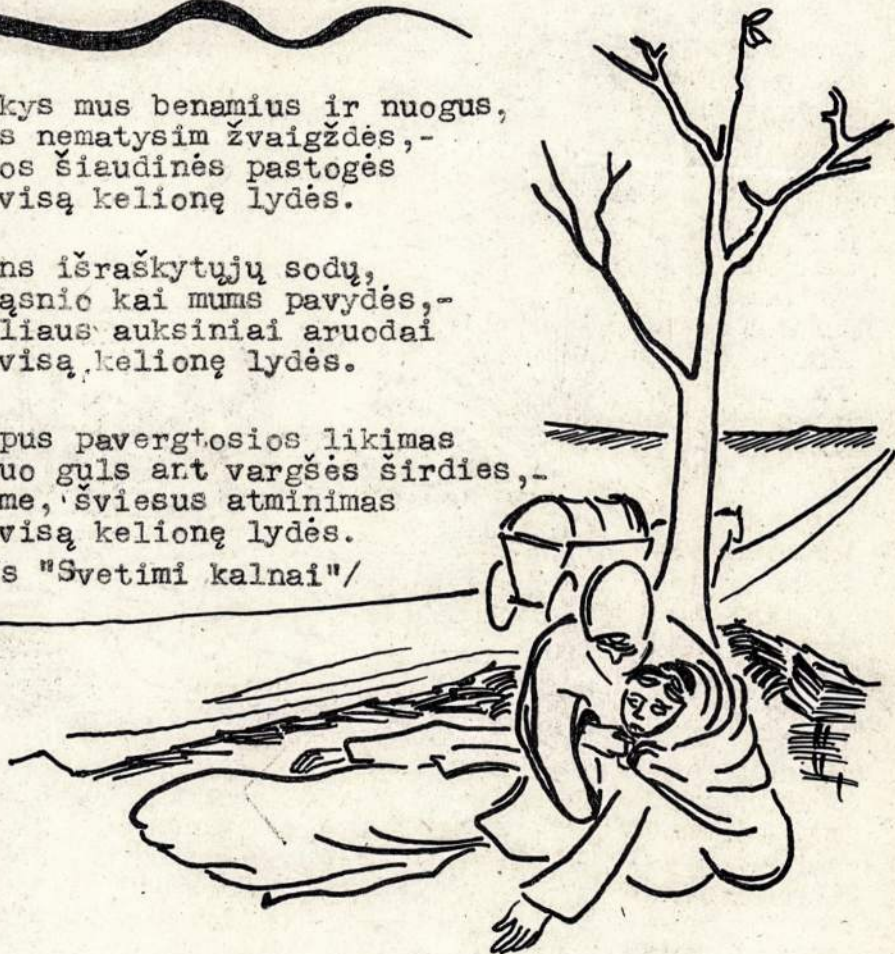

Kai blaškys mus benamius ir nuogus,
Kai tavos nematysim žvaigždės,-
Tavo žemos šiaudinės pastogės
Mus per visą kelionę lydės.

Kai rudens išraškytųjų sodų,
Duonos kąsnio kai mums pavydės,-
Tavo derliaus auksiniai arudai
Mus per visą kelionę lydės.

Kai šiurpus pavergtosios likimas
Kaip akmuo guls ant vargšės širdies,-
Tavo, žeme, šviesus atminimas
Mus per visą kelionę lydės.

/Is "Svetimi kalnai"/

MŪSŲ JAUNIMVI VOKIETIJOJE

Mielas jaunime!

Labai džiaugiuosi Jūsų pašventimu ir darbu, kurį parodote, leisdami mums taip svarbų leidinį "Jaunimo Ratelis". Susiburkime daugiau apie mūsų laikraštėlių ir paremkime visokiais būdais redaktoriaus bei jo draugų pastangas! Jūsų nepaliamajamas pasiaukojimas išlaikyti savąją spaudą, duoda ir man šiandien progą perduoti šiuo raštu Tau, mielas jaunime, nuoširdžius sveikinimus bei linkėjimus.

Daug kas iš mūsų dar prisimena suvažiavimą Niendorfe prie Libeko, kai 1947 mts. pirmą kartą tremtyje susirinkome iš įvairių Vokietijos stovyklų, kad įsitikinti apie Dievo mums paskirtas užduotis, jas vykdydami, patirti Dievo palaimą. Vėliau dar kelis kartus susirinkome YMCA centre Vatenštete ir Špakenberge. Po to išaugo mūsų jaunimo rateliai įvairiuose Vokietijos kampeliuose. Susidarė chorai pradėjo veikti sekmadienio mokyklos, o Neuštate ir Špakenberge turėjome net triūbininkus.

Naujas laikotarpis pasižymėjo tuomi, kad Pasaulinė Liuteronų Federacija, susirūpinusi mūsų žmonių emigracija į JAV, pradėjo savo veiklą Vokietijoje, tarp kitko sudarydama du veikimo centrus Imbshausene ir Berchtesgadene. Tenai įvyko daugelis mūsų suvažiavimų ir konferencijų. Tuomi pasigilino mūsų darbas ir buvo suteikta mums labai graži progą važinėti per visą Vokietiją, lankyti gražiausias jos vietas ir išklaudyti turiningų paskaitų. Bet šio laikotarpio pabaigoje mes jautėme ir liūdėsi, nes mūsų jaunimo skaičius čia Vokietijoje mažėjo. Iškeliavusieji į užjūrį, nedaugelis teatsiliepė. Parašyk dar dabar, iškeliaves jaunime, tai geriau negu niekada! - Šiandien turime dar veikiančią jaunimą Diepholce, o taip pat - nors ir silpnai - Neuštate ir Libeke.

Dabartinėse sąlygose pradėdam mes visiškai naują mūsų darbo laikotarpį. Mūsų jaunimas išsklaidytas per įvairius kaimus, miestus ir miestelius. Tik nedaugelis turi darbo, kiti visi gamn bedarbiai. Ar tokiose sąlygose įmanomas koks nors organizuotas mūsų jaunimo darbas? Sakau linksma širdimi: taip. Dievas dar ir dabar

skiria užduotį. Veikiant pagal Jo norą darbas augs ir atneš ateičiai bei amžinybei daug vaisių. Dievas laukia iš Tavęs, mielas jaunime, kad Tu Jį pažintumei su Juo pasikalbėtumei, per Jo žodį bei sakramen-

tą priimtuemi įvairias Jo Šv. Dvasios dovanas, kad Tu išigytytum per maldą dievišką išmintį. Mielas jaunime, ypatingai šiandien turi Tu žinoti, kad Dievas nori Tave palaiminti, kad Tu galėtumei pasitikėti Jo pažadais visokiose gyvenimo sąlygose ir vien tik jais vadovautis. Dievas nori Tave paruošti ir siųsti pas Tavo draugus. Tu, tikintis doras jaunuoli, esi palaima mūsų sesėms mergaitėms; ir atvirkščiai, tikinti mergaitė laimina ją mylintį jaunuolį. Dievas nori Ta-

ve siųsti į Tavo šeimą, pas tėvelius, ir Dievas nori, kad Tu nuimtumei rūpesčius nuo savo tėvelių pečių ir liudytumei, kad Jėzus neša visus rūpesčius tiems, kurie Jam juos perduoda. Žinokite, kad čia Jūs turėsite daug priešų, net kartais Jūsų tėveliai Jus nesupras ir Jums nepritars. Nesibijokite, jieškokite kuo daugiau pažinti Šv. Rašte Dievo įsakymus ir pažadus! O tie pažadai išliks visuomet tvirti, tą aš Tau, mielas jaunime, galiu liudyti! Vadovaukites visuose savo gyvenimo reikaluose tais pažadais ir malda! Pasaulis patyrė jau daug įvairių Dievo perspėjimų, bet ir daugelis mūsų žmonių jokios išvados iš to nepadarė, nepasikeitė. Dievas nori Tau apreikšti šių dienų rimtumą. Dabar mes pergyvenam dar Dievo malonės laiką, - bet tas laikas yra trumpas, mes stovime didelės pasaulio katastrofos išvakarėse. Kuris iš Jūsų norės eiti Dievo keliu, patirs, kad Dievas yra galingas. Todėl nesibijokite, manydami, kad Jūs nedidelio mokslo, neiškalbūs, nerašūs, neturite pakankamai supratimo, - skaitykite Dievo Žodį ir melskitės! Šventraščio vietas, kurias nesuprantate, pasižymėkite! Mes dar turėsime progą pasimatyti, ir tada man ir kitiems draugams bus džiūgu sutikus išklaudyti Jūsų klausimus.

Mes labai džiaugiamės, kad Dievas yra paskyres naują darbo centrą. Pabaltiečių Krikščionių Studentų Sąjunga nusipirko netoli Bonos miesto - Annaberge (Paštas: Bad Godesberg) - sau namus vienoje labai gražioje vietoje. Čia bus įrengti studentų ir amato mokinių-berniukų bendrabučiai. Be to, numatyta ruošti ten ir jaunimo suvažiavimus. Mes tikimės ateinančiais metais pavasarį maždaug vienai savaitei pakviesti mūsų jaunimą į Annabergą. Tai bus pirmas suvažiavimas galutinai pasiliekančiųjų Vokietijoje, kuris turės didelę svarbą. Tada mes pirmą kartą galėsime įeiti į pastovesnį jaunimo darbą ir į atskirus asmeninius reikalus.

Visus norinčius dalyvauti suvažiavime, prašau jau iš anksto pasisakyti, prisiunčiant man savo vardą, pavardę ir antrašą. Mes tikimės gauti žymų kelionės papiginimą, o mažumą santaupų atidėkite kas savaitę tam reikalui - ir pamatysite, kaip tai padės omeny palaikyti suvažiavimą ir duos vis džiaugsimą. Tegu nevienas pinigų trūkumo dėliai nepabūgsta! Kas tikrai su širdimi norės, tam kelias į suvažiavimą atsiras gal bendromis jėgomis ar kitaip!

Bet, mielas jaunime, nelauk tiktai vien suvažiavimo, o pradėk jau šiandien ir ryt sekti Viešpatį ten, kur Tu dabar esi, - ir Tu patirsi džiaugsimą, kurį iki šioliai nepažinai! Tame Tave telaimina Dievas!

Annaberg.
bei Bad Godesberg
1952 mts. rugpjūčio mėn.

Jūs

Kun. J. Wedel

Kartą rusų rašytojas Turgenjevas sutiko gatvėje vieną elgetą. Šis kreipėsi į jį išmaldos. Turgenjevas rūpestingai išjieškojo visas kišenes, bet nieko neradęs - sakė nuliūdęs elgetai: "Brolau, aš nieko su savimi nepasiėmiau, aš nieko negaliu tau duoti". Elgeta atsakė: "Ačiū tau, brolau!" Tuomet Turgenjevas nustebęs klausia: "Kodėl tu man dėkoji, aš tau juk nieko nedaviau?" Elgeta nusišypsojo: "O ne, tu vis tik davei šį tą - tu norėjai padėti!"

TOMAS KEMPIETIS

Tomas Kempietis, gyvenęs būk-
tai nuo 1330 iki 1471, buvo tylus
darbštus augustinų vienuolis. Apie
jį mažai kas žinoma. Čia pateikia-
me ištraukas iš jo knygos "Kris-
taus sekimas:" -

- "Kas manimi seka, nevaikščioja tamsybėje," sako Viešpats. Šiais
žodžiais ragina mus Kristus sekti jo gyvenimu ir papročiais, kad tap-
tume ištikrųjų apšviesti ir išlaisvinti nuo viso širdies aklumo. Tad
mūsų didžiausias rūpestis turėtų būti išsiskverbti į Jėzaus Kristaus
gyvenimą, į jį igrimsti.

Daugelis - tiesa - dažnai skaito ir klausosi Evangelijos, bet
mažai tejaucia viliojančio švento noro tam tikslui, nes neturi Kris-
taus dvasios. Kuris, betgi, norėtų visiškai atjausti ir suprasti Kris-
taus žodžius, turėtų savo visą gyvenimą vesti jo pavyzdžiu.

- Ką tau padės gincai "augštomis sąvokomis" apie Šventąją Tre-
jybę, pavyzdžiui - jeigu nesi nusižeminęs ir tuo nusidedi pačiai Tre-
jybei? Gražūs žodžiai iš tikrųjų nepadarys žmogų teisingu, šventu; tik
doras gyvenimas užsitarnauja Dievo pasitenkinimo. Aš norėčiau mieliau
jausti savyje atgailą, negu išreikšti, pasakyti, ką gi yra ta atgai-
la. Kad ir visą šventraštį mokėtumei atmintinai ir žinotum visų iš-
minčių posakius, ką tau padės tai, jei neturėsi Dievo meilės ir Jo
malonės?

Ko gero suteiks painūs, sukti šnekėsiai apie tamsius, paslėp-
tus dalykus! Nieks mūsų nekaltins Teismo Dienoje už kaltę, kurios ne-
žinojome. Negudru praleisti naudingus ir reikalingus dalykus ir gau-
dyti tai, kas tik smalsumą sukelia ir atnesa daug vargo. Juk mes su
matančiomis akimis esame akli! Tad dėlko gi rūpinamės taip prisikalti
sąvokų ir padalinti jas į skyrius, poskyrius, rūšis?

- Jei trokšti ko nors naudingo mokėti, žinoti - išmok gi tu me-
ną laikytis nieku pasaulio akyse ir išlikti jo nepastebėtas.

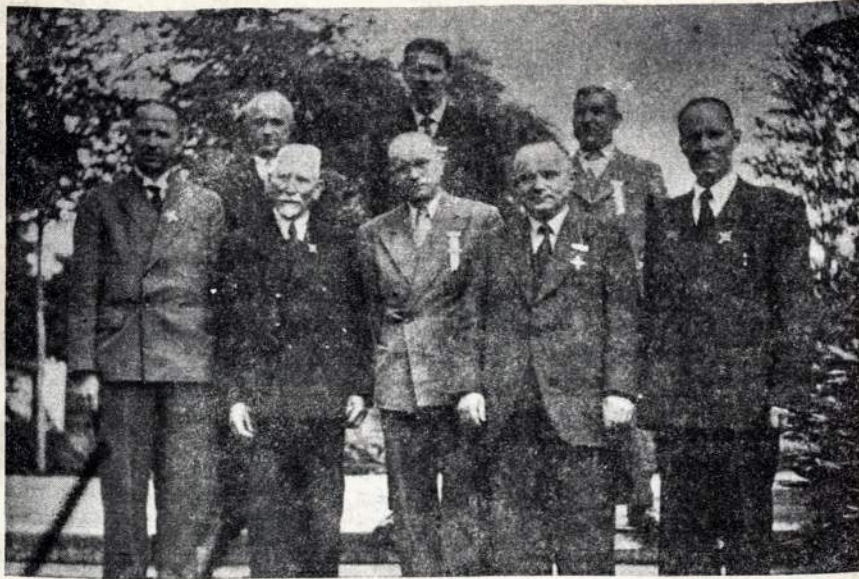
- Daugel žodžių nepasotins tavo sielos, bet pamaldus gyvenimas
atgaivins tave visą, ir rami sąžinė suteiks tau pasitikėjimą Dievu.

- Palaimintas žmogus, kurį teisybė moko ne per paveikslus ir
pragaištančius žodžius, bet pati per save ir taip, kaip kad ji pati
yra.

- Juo daugiau žmogus savyje nurimęs, juo daugiau nuoširdus ir
paprastas, tuo lengviau supranta jis augštus ir didelius dalykus; nes
šviesa protui teikiasi jam iš viršaus... Skaisti, paprasta, romi dva-
sia nėra išblaškoma daugelių siekimų, juk viską vykdo ji Dievo gar-
bei ir rūpinasi tik nutildyt savyje bet koki savanaudišką troškulį.
Kas gi stabdo, sunkina tave daugiau kaip tie nenumalšinti širdies tro-
škimai? Ar yra kokia nors kietesnė kova už tą, kurioje pats save nu-
gali? O vis dėlto tai turėtų būti mūsų kasdieninis darbas, butent: sa-
ve nugalėti, kasdien augti stiprumu ir daryti pažangą gerume!

- Nelaikyk save geresniu už kitus, gal Dievo akyse esi daug
blogesnis už juos, nes Dievas žino, ką žmoguje yra. Jei esi šiek tiek
geras, laikyk kitus žmones geresniu už save, kad nusižeminimas tavyje
nedingtu! Tau nepakenks, jei laikysi save mažesni už kitus žmones, bet
tas tau pakenks tikrai, jei tik tu save virš vieno žmogaus išsikelsi.

- Iš tikrųjų didis, garsus tik tas, kas turi didelę meilę. Iš tik-
rųjų didis tik tas, kas pats savyje yra mažas ir nesižvalgo ne į vie-
ną garbės viršūnę. Iš tikrųjų išmintingas, kuris "viską, kas žemišką, ly-
giai mėšlu laiko," kad tik laimėtų Kristų savyje. Iš tikrųjų mokytas
betgi tas, kuris Dievo norą vykdo, o savo paties - išsižada!

Lietuvių Ev. Liut. Tremties Bažnyčios atstovai, oficialūs lankytojai ir svečiai PLS suvažiavime Hannover'yje

Ingrida ir Astrida Sidaravičiūtės Kolumbijoje

Liet. evangelikai 1952 m. Sekminių pirmą dieną po pamaldų Bradforde, Anglijoje

LOV TOLSTOJUS: IŠ TŲ MANO MENKIAUSIŲ BROLIŲ

Viename pagrindžio kambarėlyje, teturinčiame tik vieną langą, gyveno batsiuovys Martynas Avdejėvičius. Pro langą buvo galima stebėti praeinančius žmones. Nors tik vien kojos matėsi, Martynas pažino žmones pagal batus. Ilgą laiką gyveno jis čia ir turėjo nemažą pažįstamų. Nedaug batų tebuvo kaimynystėje, kurie vieną ar du kartu nebūtų buvę jo rankose. Dirbdamas dažnai pažvelgdavo jis augštin į langą. Jis turėdavo daug triūsti, nes jo darbas buvo nuolatinis. Jis paimdavo gerą medžiagą; jo kaina būdavo vidutiniška ir - jis ištesėdavo savo žodį; jei negalėdavo iki nustatyto termino pataisyti, tuomet iš anksto pasakydavo. Jis buvo visuomet geras žmogus; kai senesnis tapo, daugiau negu kitados pradėjo jis apie savo sielą mąstyti ir artintis Dievui.

Kai dar pas vieną meistrą dirbo, numirė jo žmona. Ir toks nesuvaldomas buvo jo nusivylimas, kad net prieš Dievą pradėjo niurnėti; toks nusiminimas apėmė jį, kad nuolat ir nuolat vis prašė Dievo jam mirtį atsiųsti.

Kadaise užsuko pas jį vienas kaimietis, senyvas vyras, jau aštuntą dešimtmetį gyvenęs. Išsikalbant jiedviem, Avdejėvičius pasiskundė apie savo susikrimitimą. "Net noras gyventi man praėjo; tiktai vieno prašau Dievo - numirti. Aš esu nereikalingas žmogus". Kaimietis gi sako jam: "Tu kalbi negerai, Martynai. Ne mums priklauso Dievo darbus įvertinti". "Kam gi gyventi?", atsiduso Martynas. Senukas atsakė: "Dievui, Martynai, reikalinga gyventi. Jis duoda tau gyvenimą, jam ir reikia gyventi. Jei tu jam gyvensi - apie nieką neliūdėsi, ir viskas bus tau taip lengva". Po trumpo tylėjimo prasitarė Martynas: "Bet kaip gyvenama Dievui?" - "Kristus parodė mums tai. Jei gali skaityti, nusipirki evangeliją ir skaityki: tau pasidarys aišku, kaip gyvenama Dievui."

Šie žodžiai įsmigo į širdį Avdejėvičiui. Dar tą pačią dieną nusipirko jis Naująją Istatymą su didelėmis raidėmis ir pradėjo skaityti. Jis tik sekmačieniais norėjo skaityti, bet šventoji knyga suteikė jam tokią ramybę, kad jis kiekvieną vakarą skaitė. Kartais būdavo - taip išsigilindavo, kad negalėdavo atsiplėšti, nors jau ir lempa užgėsti taisyti. Ir kuo daugiau jis skaitė, tuo aiškiau pasidarė jam, ką Dievas iš jo norėjo; ir vis lengvesnis ir lengvesnis jautėsi jis širdyje.

Vėl kartą iki gilios nakties Martynas buvo išsigilinęs į savo skaitymą. Jis pasirėmė galvą abiem rankom ir net nepastebėjo, kaip užsnudo. "Martynai!" išgirdo jis staiga visai tyliai šalia savęs vadinant. Mieguištas pasiraižė Martynas ir suktelėjo: "Kas čia!" Jis apsidairė, pažvelgė į duris - nieko nebuvo. Vėl užsnudo jis. Aiškiai išgirdo jis žodžius: "Martynai, Martynai! Pažvelk rytoj į gatvę, aš ateisiu". Martynas pabudo, atsikėlė ir trynėsi sau akis. Jis nežinojo: ar šiuos sapne ar tikrovėj išgirdo. Užgėsinęs lempą, nuėjo jis miegoti.

Anksti ryte atsikėlė Avdejėvičius, užkūrė ugnį, įstumė kopūstus ir grūstinę į krosnį, užkaitė viršulį arbatai, pasirišo priejuostę ir atsisėdo prie lango dirbti. Jis žiūrėjo daugiau pro langą, negu dirbo. Jei kas praeidavo su nepažįstamais batais, tai jis tuoj pasilenkdavo į priekį, kad nevien tiktai kojas, bet ir veidą galėtų pamatyti. Naujuose veltiniuose batuose praėjo kiemsargis; tada atėjo vandenš nešėjas, ir neužilgo atsistojo, rankoje laikydamas kastuvą, senas karivis su visai senais taisytais veltinukais. Pagal veltinius batus

atpažino jį Avdejėvičius. Šitas senukas buvo vadinamas Stepaničas. Iš vieno prekybininko malonės buvo jam teikiamas išlaikymas, o jis vis turėdavo kiemsargiui padėti. Stepaničas pradėjo valyti prie lango sniegą. Avdejėvičius pažiūrėjo į visą tai, tada tvėrėsi vėliais savo darbo. Kai jau kokią dešimt dygsnių buvo įdūręs, vel skatino jį kas tai pro langą pasižiūrėti. Stepaničas buvo atrėmęs kastuvą į sieną. Jis šildė sau rankas, o gal tik-ilsėjosi. Senas, palūžęs vyras, valyti, atrode, jis jau nebeturėjo jėgos. Avdejėvičius pagalvojo: kodėl jam arbatos neduoti. Vanduo virdulyje jau per viršų bėgo. Jis įkišo ylas, atsikėlė, pastatė virdulį ant stalo, užplikino arbatos ir pabarškino į lango stiklą. Stepaničas atsisuko ir prisiartino prie lango. Avdejėvičius pamojo jam ir žengti į vidų ir nuėjo duris atidaryti. "Eikš į vidų, susišildyk - turbūt tau šalta?", paklausė jis. "Kristus tepagelbėja mums! Kaulai gelia", pasiskundė Stepaničas. Jis įėjo, nusipurtė sniegą ir nusitrynė kojas; jo eisena buvo svyrojanti. "Nenusivargink! - kojas bevalydamas", pasitiko jį Avdejėvičius, "sėskis, išgerk arbatos". Stepaničas nieko neatsakė, išgėrė savo arbatą ir pakabino puoduką į vietą. Avdejėvičius betgi jį vėliais pastatė ir pripylė. "Gerk į sveikata. Aš manau, mūsų Viešpats, kai ant žemės vaikščiojo, ne vieno neniekino ir daugiausia bendravo su paprastais žmonėmis. Iš mūsų jis mieliausia išsirinkdavo sau sekėjus, iš darbininkų, iš tokių, kokie kad mes esame. Kas nori būti pirmesnis, turi būti visiems tarnas. Palaiminti vargšai, nusizėminę, švelnaus būdo, malonūs". Stepaničas užmiršo savo arbatą. Jis buvo senas, minkštaširdis žmogus. Jis klausėsi ir per jo skruostus bėgo ašaros. "Dėkoju aš tau, Martynai Avdejėvičiaui, tu man gerą padarei - pasotinai sielą ir kūną". "Užsuki koki kartą vėliais pas mane, Stepaničai". Stepaničas nuėjo. Martynas išipylė paskutiną arbatą, išgėrė, sutvarkė indus ir ėmėsi taisyti vieną sunėsiotą batą. Bedirbdamas jis vėl pažvelgė pro langą. Du kareiviai praėjo pro šalį. Tada atėjo švariai nuvalytuose kaliošuose šeimnininkas iš kaimyninio namo; po to sekė kepėjas su savo pintine. Neuzilgo atėjo moteris, apsiavusi vilnonėmis kojineėmis ir kaimietiškais batais. Prie langinio stulpo sustojo ji. Avdejėvičius pažvelgė augštin, jis matė svetimą moteriškę, blogai apsirengusią, su vaiku glėbyje. Ji atsistojo prie sienos, nugarą atsuko prieš vėją ir pradėjo vystyti savo vaikutį - o tik visai neturėjo su kuo įvystyti. Per langą girdėjo Avdejėvičius vaiką šaukiant; motina norėjo jį suraminti, bet jai vis nepasisekė to padaryti. Avdejėvičius priėjo prie durų ir, atsistojęs ant laiptų suktelejo: "Moterėle, moterėle!" Moteris atsigrėžė. "Ko stovi tu ten su vaikučiu? Eikš į kambarį; kur šilčiau, galėsi juk geriau įvystyti. Eikš-šičia". Nustebus pasižiūrėjo moteriškė į jį. Moteris sekė paskui jį į kambarį, ir senukas nuvedė ją prie lovos. "Sėskis šičia, moterėle, arčiau prie krosnies, sušildysi save ir vaikutį". "Nuo pat ryto dar nieko nevalgiau", pasakė moteris. Apgailestaudamas Avdejėvičius papurtė galvą, nuėjo prie stalo, atnešė duonos ir bliūdelių, atidarė krosnies dureles, įpylė į bliūdelių kopūstų ir ištraukė puodą su grūstiene; bet kadangi toji dar nebuvo išvirusi, įpylė į ją tik sriubą ir pastatė ant stalo. Jis sakė: "Tu turbūt neturi jokių šiltų drabužių?" - "Iš kur galėčiau aš šiltų drabužių turėti, tėvulėliau? Vakar turėjau atiduoti paskutiną skarą už dvidešimt kapeikų užstato". Ji nuėjo prie lovos ir pasiėmė vaiką. Avdejėvičius atsikėlė ir nukabino nuo sienos seną švarkiuką. "Imk", sakė jis. "Nors jis jau ir nekoks yra, bet įvystymui dar jis bus geras". Moteriškė pasižiūrėjo į drabužį ir į senuką, paėmė švarkiuką ir verkė. "Kristus teapsaugoja tave", pradėjo jina. "Jis, greičiausia, pasiuntė mane prie tavo lango, tėvukai. Be tavęs mano vaikutis būtų sušales. Kai aš iškeliavau, buvo šilta, o dabar šalčiai užklupo. Jis, Viešpats, tave pamokė per langą žiūrėti ir vargingųjų pasigalėti".

Kai ji buvo išėjusi, Avdejėvičius sugrįžo, paėmė ylas ir vėliais atsisėdė prie savo darbo. Taip jis padirbo truputėli; pamažu jau ir temti pradėjo. "Jau laikas šviesą uždegti", pagalvojo Avdejėvičius,

/pabaiga psl./

PASAVLIO LIUTERONŲ SĄJUNGOS PRANEŠIMAS

(Ši pranešimą priėmė PLS suvažiavimas, kad jis būtų paskelbtas viso pasaulio liuteroniškoms parapijoms).

Pasaulio Liuteronų Sąjungos suvažiavime Hannoverijoje iš naujo mes linksmi išpažinome tą tiesą, kurią Liuterio reformacija buvo vėl išryškinusi: Vien tik tai nukryžiuotame ir prisikėlusiam Išganytojuje randame nuodėmių atleidimą ir ramybę su Dievu. Jis pasireiškia savo Bažnyčioje ir siūlosi mums savo žodyje ir sakramente. Ši Bažnyčia turi pažadėjimą:

"Aš nemirsiu, bet gyvensiu ir apsakysiu Viešpaties darbus", (Psalmė 118,17).

Ši Šventojo Rašto vieta Liuterio laikais buvo dažnai minima, ji buvo su nuoširdumu ir tikėjimu išpažinta. Mes primenam ją ir Jums, viso pasaulio liuteronų bažnyčioms ir parapijoms.

Viešpats nori, kad apskytume Jo darbus. Ši apsakymo pareiga yra mums visiems užduota, kaip tėvynėje taip ir visame pasaulyje. Tai didžiausia tarnyba, kuri mums įsakyta. Juk "tikėjimas pareina iš apsakymo"! Nei vienoj valandoj, nei vienoj padėtyj nesame atpalaiduoti nuo Viešpaties darbų skelbimo. Mes esame pasaulyje, kuris pilnas išeities nežinančios baimės, užsispyrusio netikėjimo ir apatiško abejingumo, ir todėl esam ypatingai pašaukti liudyti apie didžius Dievo darbus Kristuje.

Šitas liudyjimas įvyksta ne vien tik tai per pašauktus Dievo Žodžio tarnus. Dievas turi daug kelių savo Žodį skelbti pasauliui. Jis gali ir nesuaugusiųjų burnas savo garbei paruošti. Mes, betgi, neturėtume vengti būti Jo įrankiais - nei šeimoj, nei darbovietėj, nei mokykloj, nei viešame gyvenime, nei jokioj vietoj, kur tik Dievas mus pastatytų.

Kiekvienas gyvas žodis teikia gyvybę. Tai juk tas pažadėjimas, kuris mūsų liudyjimą įprasmina. Bet yra dar ir liudyjimas ne su kalbamais žodžiais. Laikotarpyje, kuris yra taip pilnas žodžių ir kuriam žodis taip dažnai panaudojamas už netikrą pinigą blogam reikalui, - liudyjimas veiksmy įgauna ypatingą reikšmę. Dievas suteikia daug progų mums kasdien tokiam liudyjimui. Kasdien Jis mus klausia rimtai: Kaip nugali tu keršta? Kaip sutinki tu melą ir pagundą? Kaip elgiesi su savo artimu, kuris kenčia vargą? - Darykime meilės darbus! Jokia auka, joks patarnavimas, joks raminantis žodis neliks nepalaimintas. Bažnyčios meilės darbą neškite Jūs savo širdimis ir rankomis. Teikite tą, kas jos tarnybai reikalinga: lėšas, o svarbiausia, žmones, kurie pasirodę savo gyvenimą pašvesti tarnaujančiai meilei.

Viešpaties darbus apskyti yra nevien pavienio žmogaus uždavinys, bet ir visos parapijos. Dievas pašaukė mus į parapiją ir nori, kad padėtume ją atstatyti. Šis šauksmas liečia įvairio amžiaus žmones, bet ypač mūsų jaunimą. Parapija reikalinga įvairaus patarnavimo. Ir jokiajėga nebus per silpna, jokia dovana per maža, kad negalėtų būti panaudojama. Kiekvienas - nors ir mažiausias darbas - yra reikalingas, jei jis tik atliekamas Kristaus meilėje. Štai mūsų patarnavimo laukia - seni ir ligonys, kad juos aplankytume; vaikai, kad papasakotumėm jiems apie Linksmąją Žinią; belaisviai, be žinios dingę ir jų namiškiai, kad maldoje jų prisimintume ir jiems - kiek įmanoma - padėtume; vieniši, benamiai ir paklydę, kad juos priimtume į savo bendruomenę. Gyva parapija yra pasaulio šviesa. Iš jos spinduliuoja tokia tikėjimo jėga, kuri ir netikinčius patraukia ir rodo jiems kelią į Kristų.

Mes, Pasaulio Liuteronų Sąjungos bažnyčios, norime suaugti į vieną didelę pasaulinę parapiją, kuri remiasi mūsų liuteroniško ti-

P.L.S. SUVAŽIAVIMAS

Pasaulio Liuteronų Sąjungos antras suvažiavimas vyko nuo liepos 25d. iki rugpjūčio 3d. Hannoveryje. Tokie suvažiavimai įvyksta kas penkis metus. Pirmas suvažiavimas buvo Lunde, Švedijoje, 1947 metais. Į šį suvažiavimą atsiuntė savo delegatus 24 pasaulio kraštų 52 liuteronų bažnyčios. Didžiosios bažnyčios, pagal savo narių skaičių, siuntė daugiau, o mažosios bažnyčios mažiau, kitos tik po vieną. Delegatų susidarė - 227. Be jų dalyvavo 207

pavduotojai ir 801 oficialūs svečiai. Tai šie ir sudarė suvažiavimo branduolį. Dar dalyvavo ir Liuteronų Sąjungai nepriklausančių liuteronų bažnyčių, metodistų, presbiterijonų ir kitų evangelišku bažnyčių atstovai, kaip svečiai. Lietuvių Evangelikų Liuteronų Tremties Bažnyčios delegacija sudarė senjoras kun. A. Keleris, kun. J. Urdze, teisininkas A. Gintautas ir Vyr. Baž. Tarybos reikalų vedėjas Fr. Šlenteris. Prie tų visų prisidėjo laisvi klausytojai ir eiliniai svečiai, kurių - žiūrint į atskirus parengimus - buvo nuo šimto iki dešimties tūkstančių. Užbaigos susirinkime stadijone galėjo net iki 70 000 dalyvių būti. Spauda buvo atstovaujama 357 atstovais; 27 radijo stotys buvo pasiuntusios savo atstovus. Veikęs spaudos ir informacijos biuras dirbo su 30 vertėjais, mašininkėmis ir kitais darbininkais. Jis išleido 350 spaudos biuletinius, visas skaitytas paskaitas, diskusijų santraukas ir tt. - Ir iš tikro šis suvažiavimas buvo didingas ir išpūdingas. Jau Hannoverio stotyje jautėsi kas tai nepaprasto. Nes vos praėjus pro bilietų kontrolę, pasitiko

atvykusius tam tikrais ženklais atžymėti berniukai ir mergaitės, teikdami pirmus nurodymus ir padėdami nešti čemodanus. Kiti jų atliko kurjerų, pasiuntinių ir tvarkdaryų pareigas posėdžiu, susirinkimų ir pamaldų metu. O tų jaunuolių iš viso buvo 1200, pasišventusių lozdenų ir naktų šitam reikalui. Stoties aikštė ir svarbiausios gatvės buvo papuoštos Liuteronų Sąjungos ir dalyvaujančiu kraštų vėliavomis.

Kai penktadienį, liepos 25d., delegatų ir jų pa-

vaduotojų eisena - iškilmingai skambant Turgaus Bažnyčios varpams - ėjo į vieną prieš keletą dienų naujai pašventintą seną bažnyčią, - matėsi tikrai viso pasaulio tautos. Tai buvo neužmirštamasis vaizdas liuteronų bažnyčios platumo ir didybės visame pasaulyje. Jaunosios parapijos atstovai, tai yra jaunimas, su savo vėliavėlėmis vedė eisena. Pagal kraštus sutvarkyti, ėjo bažnyčių atstovai. Jų tarpe ir lietuviai. Mums įprastų juodų liuteroniškų kreipčių tarpe visų dėmesį į save atkreipė dvylikos asmenų indų grupė su savo spalvotais bažnytiniams rūbais; jų tarpe matėsi Gosnerio Bažnyčios Indijoje prezidentas Iakra ir Indijos Tamulų Bažnyčios kunigas Duraikan. Po jų sekė tarp šiaurės bažnyčių atstovų, Norvegijos bažnyčios galva vyskupas Smemo iš Oslo ir jo pirmtakūnas, iš bažnyčios kovus laiku toli už Norvegijos ribų pragarsėjęs vyskupas Berggrav; švedų delegaciją vedė Liuteronų Sąjungos Pirmininkas vyskupas Nygren iš Lundo, - žiūrovų dėmesį ypač atkreipė keli šios delegacijos jauni kuni -

gai baltuose drabužiuose ir motais savo margais tautiškais rūbais. Paibaigoje eisenos, kurioje tautos alfabetine tvarka žygiavo, ėjo Amerikos liuteronų bažnyčių atstovai, pačiame gale - Hannoverio bažnyčios atstovai, vedami vyskupo Lilje. Antra, dar didesnė, oficialių svečių eiseną ėjo iš Kryžiaus bažnyčios ir Turgaus bažnyčia. Šalia Vokietijos, didžiausią delegaciją sudarė JAV. Pamaldų metu evangelija buvo skaitoma angly, vokiečių ir švedų kalbomis, nes šios buvo suvažiavimo viešosios kalbos. Hannoverio vyskupas Lilje prisiminė savo pamoksle tuos brolius iš Vokietijos Rytų Zonos, kurie negalėjo kartu dalyvauti. Jis sakė: "Mes juos prisimenam be keršto ir be baimės prieš šio pasaulio galinguosius, bet ir jaučiame kartu didelę, mus jungiančią, vienybę, kurios jokia pasaulinė jėga negali atjungti." Čia reikėtų pastebėti, kad iš Vokietijos Rytų Zonos norėjo atvykti ir ši suvažiavimą apie 5000 atstovų ir svečių. Valdžios viršūnės jau buvo pažadėjusios duoti reikalinguosius leidimus, bet paskutiniu momentu buvo šis pažadas atšauktas. Tik keliems pavieniams atstovams pavyko išgauti leidimus ir dalyvauti suvažiavime.

Atidarymo iškilnių rėmuose įvyko operos rėmuose aktas, kur valstybės ir bažnyčios reprezentantai perdavė Pasaulio Liuteronų Sąjungai savo sveikinimus. Vakarų Vokietijos respublikos vardu sveikino seimo pirmininkas Dr. Ehlers ir vidaus reikalų ministeris Dr. Lehr. Ekumenės vardu sveikino Pasaulio Bažnyčių Tarybos generalinis sekretorius Dr. Visser't Hooft iš Zenevos. Iškilnių akte dalyvavo ir lietuvių atstovai. Vyskupas Dibelius, sveikindamas Vokietijos Evangelikų Bažnyčių Tarybos vardu, prisiminė paskutinius įvykius Rytų Zonos bažnyčioje. Jis sakė: "Mes nepasiduodame jokioms naujoms iliuzijoms, kad mums prasidėjo iš naujo didelių sunkumų laikas. Nenorimė šių sunkumų dramatinizuoti ir žinome, kad kitos liuteronų bažnyčios pasaulyje turi daug daugiau sunkumų ant savęs paimiti. Tepriimkime tą slaptą palaimą, kurią Dievas į vargą turi idėjas, su linksma širdimi."

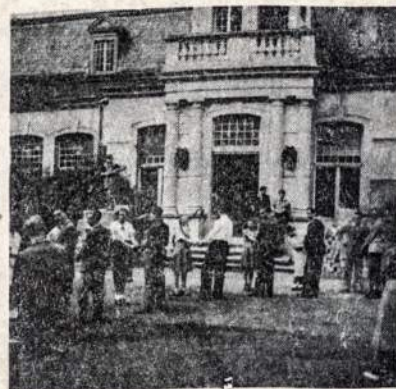
Suvažiavimo rengėjai buvo nustatę suvažiavimui svarbius tikslus, būtent - surasti ir praktiškai išvystyti generalinę temą: "Gyvasis žodis atsakomąjį bažnyčioj." Reikalas ėjo apie du dalykus: apie gyvojo žodžio jėgos išryškinimą ir apie žodžio atbudimą bažnyčioje gyvai atsakomybei. Pats tikrasis darbas vyko šešiose diskusijų grupėse, taip vadinamose sekcijose:

1. Teologija.
2. Pagonių misija.
3. Vidaus misija.
4. Administravimas ir lajų darbas.
5. Jaunimo ir studentų darbas.
6. Moterų darbas.

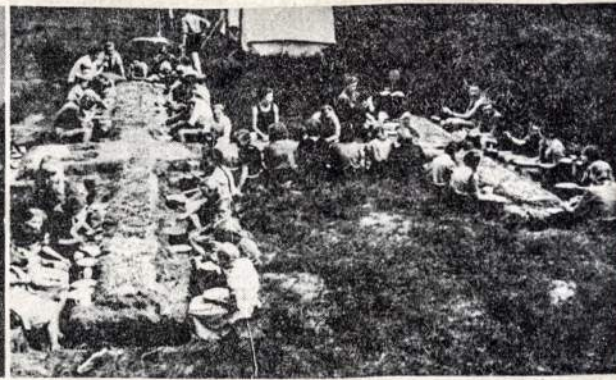
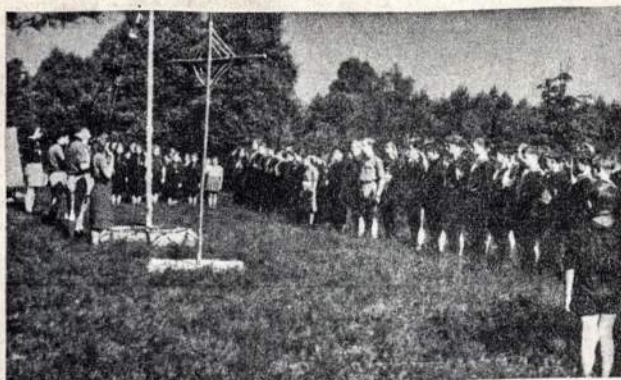
Svarbiausias darbas ėjo trijuose lygiagrečiai einančiuose parengimuose. Kasdien įvyko pilnatis susirinkimas, kuriame buvo skaitoma vis viena iš penkių svarbiausių temų. Vyskupas Nygren iš Lundo kalbėjo apie "Gyvą žodį atsakomąjį bažnyčioj," Gustav Wringen iš Lundo apie "Liuteronų teologiją ir pasaulinę misiją," Prof. W. G. Stählin iš Erlangeno apie "Liuteronišką etiką ir misijos praktiką," vyskupas Eivind Berggrav iš Oslo apie "Valstybę ir bažnyčią liuteroniškąjį perspektyvoj" ir Prof. Peter Brunner iš Heidelbergo apie "Bažnytinių pamaldų esmę." Paskaitos nebuvo diskutuojamos, bet kaip medžiaga buvo perduotos šešių sekcijų popietiniams posėdžiams.

Paraleliai, bet visai su savistovia vadovybe, vyko jaunimo suvažiavimas, kuris prasidėdavo ryte su Biblijos valandėle, atlaikoma grupėse, ir su pranešimais apie kokios nors bažnyčios padėti pagal temą - "Ka reiškia būti krikščioniu Vokietijoje, Skandinavijoje, mažumų bažnyčiose, Jungtinių Amerikos Valstybėse, Pietų Amerikoje ir tt.?" Popiet būdavo pasikalbėjimai apie iškilusias problemas ir apie praktišką jaunimo darbą. Plačiau apie jaunimo suvažiavimą rašau atskirai.

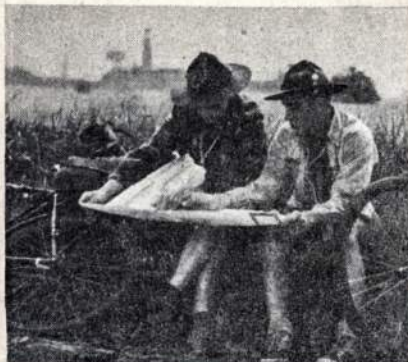
Šalia minėto vyko dar labai turtinga pridėtinė programa, tai - parodos, muzikalinės, meninės ir kitos paskaitos, Liuterio filmos "Paklusnysis maištininkas" (Der gehorsame Rebell) premjera, įvairūs vaidinimai, koncertai ir filmos.

Vaizdai iš ekumeninės darbo stovyklos Annaberg'e (Vok.) 1952 m.

Lietuvių skautų ir neorganizuoto jaunimo iš Britu zonos vasaros stovykla, pavadinta "Tau Teyne", netoli Diepholz'o, Vokietijoje

Du lietuviai ev.

jaunuoliai (abu skautai) aplankė šiaurės Vokietijoje privačiai gyvenančius lietuvius. Nuotraukose matome juos keliones metu

Liuteroniškų knygų parodoj matėsi ir tremtyje išleistos lietuviškos knygos ir bažnytinė spauda. Toliau buvo pabaltiečių rankdarbių paroda, kurioje lietuviškoji dalis buvo gan turtinga. Užsieniečiai negalėjo atsižiūrėti mūsų rankdarbių grožiu. Knygų ir rankdarbių eksponatus parinko Lietuvių Liuteronų Tremties Bažnyčios Vyriausioji Taryba. Suvažiavimometu lietuvių delegacijos pirmininkui senjorui kunigui Kėleriui teko susitikti su Australijos, Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstijų bažnyčių vadais ir su jais pasitarti ten esančių lietuvių liuteronų bažnytinio aptarnavimo reikalais. Pabėgėlių reikalais pabėgėliai įteikė suvažiavimui memorandumą.

Iš pilnaties susirinkimo, kuris jungė visus delegatus, jų pavaduotojus, oficialius lankytojus, bet ir kiekvieną kartą tūkstančius klausytojų, - išėjo visi lemiami paskatinimai. Čia buvo skaitomos svarbiausios paskaitos ir čia buvo nustatytos teologinės ir praktiškos linijos. Pilnaties susirinkime buvo pranešamos viso suvažiavimo išdavos. Susirinkimas priėmė šešių sekcijų darbo pranešimus ir pasinaudojo jų pasiūlytomis išvadomis. Jis nustatė darbo tęsimą sekantiems penkiems metams ir tam tikslui sudarė naujus organus. Jis išrinko naują prezidentą, valdybą ir vykdomąjį komitetą.

Pirmininkavimas pilnatiessusirinkime keisdavosi kasdien. Reikia pasakyti, kad jis laisvai ir lanksčiai ir kartais linksmai buvo vykdomas. Tas pats liuteroniškumas, kuriam taip dažnai prikišamas iškilmingumas ir sustingimas, turėjo ypatingai laimingus reprezentantus amerikiečių ir skandinavų atstovų tarpe, iš kurių švietė išorinė ir vidinė krikščioniško žmogaus laisvė. Tai pasireiškė ir mažuose reikaluose, pavyzdžiui - kai visų gerbiamas vyskupas Berggrav vidury savo reikšmingos paskaitos Valsybės ir bažnyčia liuteroniškoj perspektyvoje; staigą numetė savo vyskupišką švarką už savęs, pareikšdamas, "susirinkimas nežino, kaip šilta gali būti kartais ir po vys-

kupišku švarku." ir tada visai laisvai su vyskupišku kryžiumi ant liemenės kalbėjo toliau. Šį įvykitos dienos pirmininkas prezidentas Bersell(JAV) juokinga, bet kartu ir prasminga pastaba, komentavo: "Vyskupas Berggrav, berods, numetė savo švarką, bet ne savo kryžių." Pilnaties susirinkimui buvo pateikiami ir pranešimai apie Liuteronų Sąjungai priklausančių bažnyčių padėtį Indijoje, Brazilijoje ir Rytų Europoje. Atskirų sekcijų labai reikšmingą darbą dėl vietos stokos negaliu čia aprašyti. Bet visa darbo medžiaga perduota naujam vykdomajam komitetui, kuris ją panaudos ateities darbams.

Pasaulio Liuteronų Sąjungos naujų prezidentu sekantiems penkiems metams išrinktas, vietoj iš pareigų išeinančio vyskupo Nygren, Hannoverio krašto bažnyčios vyskupas D. Hanns Lilje. Naujasis prezidentas savo pirmoj kalboj pastatė bažnyčiai uždavinį būti taikos prieglauda ir nepriklausomybės bei nesavinaudžios meilės vieta. Politinės demonstracijos nepridera bažnyčiai. Ji turi veikti, išeidama iš dvasinės jėgos, jei tikrai jinorėtų atlikti savo užduotį, tai yra - statyti tiltus tarp Rytų ir Vakarų, ko pasaulis nepajėgia daugiau atlikti.

PLS pabėgėlių skyriaus direktorius - Dr. Stewert Herman iš Ženevos - pateikė labai išsamų pranešimą apie sąjungos pabėgėlių darbą nuo 1947 iki 1952 metų. Iš jo paryškėjo, kad maždaug 10% visų liuteroniškų krikščionių turėjo apieisti savo tėvynės, o daugelis iš jų dar ir šandien jieško naujos tėvynės. 1947 m. gyveno Vokietijoje apie 611 000 pabėgėlių (ne vokiečių - DP) stovyklose, kiti 200 000 ne stovyklose. Trečdalis jų priklausė liuteronų bažnyčiai. Liuteronų Sąjungos Pabėgėlių Taryba (Lutheran World Federation Service to Refugees) dėjo pastangas padėti tremtinių bažnyčioms stovyklose (bažnytinė literatūra, dvasinis aptarnavimas stovyklose, prieglaudose ir ligoninėse, sekmadienio mokyklos, konferencijos kunigams ir kursai įvairiems bažnyčios darbuotojams). Iki 1951m. bir-

NAUJASIS P.L.S. PIRMININKAS D.DR.H.LILJE

Naujais išrinktas PLS pirminkas D.Dr.Hanns Lilje gimė 1899 m. rugpjūčio mėn. 20 d. Hannoverijoje. Jo tėvas buvo kunigas. Ten pat jis ir mokėsi gimnazijoje, - o vėliau išvyko studijuoti teologiją ir meno istoriją į Göttingerį, Leipzigą ir Zürich'o universitetus. Zürich'e įsigijo jis teologijos daktaro laipsnį. Jau anksti pasireiškė Dr.Lilje krikščioniškame studentų judėjime. Jo kunigavimo pirmoji vieta ir buvo kaip tik studentų parapijoje Hannoverijoje. Vėliau buvo jis Vokiečių Krikšč.Stud.Susivienijimo generalinis sekretorius Berlyne ir pagaliau

Pasaulio Krikščion.Stud.Sajungos vicepirmininku. Per šią veiklą D.Lilje jau anksti susipažino su ekleziastinės klausimais. Kai 1935 met. Paryžiuje Hannoverio vyskupas D. Marahrens buvo išrinktas Pasaulio Liuteronų Konvento prezidentu, dabartinės PLS pirmtakūno - D.Lilje tapo jo generaliniu sekretoriumi. Kelionės į tarptautinius suvažiavimus nuvedė jį į beveik visas pasaulio dalis, o pakartotinai į Šiaurės Ameriką ir Indiją. Jo ypatingi kalbų gabumai suteikė jam galimybę ir sunkiausius (nukelta į psl.)

želio mėn. buvo išdalinta iš viso virš 750 000 kg maisto.

DP įkurdinimas vyko pradžioje pačių valstybių organizuota masine emigracija į įvairius kraštus. Jai užsibaigus, prasidėjo PLS pavienės emigracijos sistema. Amerikos DP įstatymas, kuris numatė 35000 liuteronų dypukų emigraciją, reikalavo kiekvienam darbo ir buto garantijas, kurias daugumoj pateikė Amerikos liuteronų bažnyčios. Emigracijos keliu Australijos liuteronai priaugo 30 %. Pavienė emigracija prisidėjo daug prie šeimų suvedimo, kadangi masinė beveik vien tik vyrus buvo lietusi. Senyvo amžiaus pabėgėliai negalį išemigruoti, pavietoti prieglaudose Vokietijoje ar kitur. Kiti rado prieglaudą Švedijoje. Austrijoje PLS Pabėgėlių Tarnyba padėjo įsikurti daugeliems vokiečių kilmės pabėgėliams (Volksdeutsche). Kadangi vokiečių kilmės pabėgėliai nesirūpino jokia tarptautinė organizacija, Liuteronų Sąjunga - bendradarbiaudama su vokiečių Evangelisches Hilfswerk, padėjo ir jiems išemigruoti. Vien kelionės paskolos minėtims asmenims siekia 424 000 dolerių. Karo sužeistiems pabėgėliams Austrijoje buvo suteiktos reikalingos protezės ir chirurginė pagalba, kad juos padarius darbingais. Ūkininkai įkurdinti aplesiuose ūkiuose Prancūzijoje. Austrijoje buvo sudarytos tam tikros bendrovės padėti pabėgėliams įsigyti

papigintus nuosavus namelius. Pabėgėlių dvasiniam aptarnavimui išleista 532 000 dolerių. Prieto dar prisideda apie vienas milijonas dolerių pavidale rūbų, maisto, vaistų ir tt., kurie gauti iš amerikiečių Pasaulinės Liuteronų Pagalbos. Iš viso pabėgėliams išleista lig šiol 1.750.000 dolerių.

Suvažiavimas nutarė įsteigti teologijos skyrių, kad paskatintų visų liuteronų bažnyčių teologinį bendradarbiavimą. Šis skyrius turės rūpintis mokslininkų, studentų, kunigų ir kitų bažnyčių darbuotojų pasikeitimu ir suruošti jiems kursus bei suvažiavimus. Reikalingų lėšų suradimui visų bažnyčių tarpe, nutarta įsteigti Liuteronų Pasaulio Tarnybą. Ji turės apjungti visą darbą lig šiol daugumoj Amerikos bažnyčių nešant, šalpos atžvilgiu ir rūpintis tam reikalui skirtų lėšų teisingu padalinimu. Sekančiame suvažiavime turės jaunimas ir studentai savo tiesioginius atstovus. Jis įvyks 1957 metais ir yra užkvieštas į Jungtines Amerikos Valstybes. Pagaliau priimtas atsišaukimas į visą pasaulį, kuris talpinamas atskirai.

Fr. Šlenteris

- o o o o -

IŠ TŪ MANO... /tėsinys iš psl/
 sutvarkė savo lemputę, pakabino ir dirbo toliau. Vieną batą pataisė dar, apžiūrėjo iš visų pusių, ir matė kad jis geras. Susikrovė tada įrankius, pasistatė lemputę ant stalo ir pasiėmė nuo lentynos evangeliją. Jis norėjo atverst knyga ten, kur buvo iškišęs vakar odinę juostelę, bet ji atsivertė kitoje vietoje. Ir kai šventoji knyga gulėjo prieš jį atsivertusi, prisiminė jis vakarykštį sapną. Staiga jam pasidarė tokia savijauta, lyg jis girdėtų žingsnius už savęs. Jis atsisuko ir matė: žmonės stovi tamsiame kampe, bet jis negali juos pažinti. Ir vienas balsas snabžda į ausį jam: "Martynai, Martynai! Ar tu manęs nepažinai?" "Ka, tokį?" klausia Avdejėvičius. - "Mane", atsakė balsas, "aš esu tai". Ir štai iš tamsiojo kambario išsiskyrė Stepaničas - nusišypsojo ir sutirpo lyg debesėlis. "Ir tai aš esu", pasakė balsas: iš tamsiojo kampe išėjo moteriškė su vaikučiu - moteriškė nusišypsojo ir sutirpo lyg debesėlis.

Linksma pasidarė Avdejėvičiui sieloje ir jis skaitė knygoje, kur ji buvo kaip tik atsivertusi: "Ka, jūs vienam iš tų mano menkiausių brolių padarėte, tai jūs man padarėte."

Ir Avdejėvičius suprato, kad sapnas jo neapgavo, ir kad pas jį šioje dienoje buvo apsilankęs Kristus kūdikėlis. Vertė Alg.G.

kėjimo bendryste ir veikia broliškos meilės darbe. Mes prisimename maldoje visus tuos, kurie vieniši ir išsklaidyti ir kurie, būdami be tėvynės ir gundymuose, turi nešti sunkias naštas; mes prisimename taip pat ir spaudoje esančias bažnyčias. Nesibijokite, Viešpatys kaip tik vienišams ir prispaustiems artimas ir laimina jų ištikimybę. Mes, betgi, esame sujungti su Jumis ypatingoje meilėje, ir jokia pasaulio galia negali mus nuo Jūsų atskirti.

Dievas liepė mums jieškoti taikos, kuri visiems žmonių vaikams be kilmės ir tautybės skirtumo teikia gyvenimą laisvėje ir teisingume. Mes dėkojam savo Dangiškam Tėvui, kad Jis mus lig šiol apsaugojo nuo naujo pasaulinio karo. Nusižeminę meldžiame per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kad tarp tautų būtų taikingi santykiai, kad kiekvienas gyventų garbingai ir Dievui atsidavęs.

Mums yra patikėtas pranešimas, kuriame įglaustas pasaulio išganymas. Kaip gi galėtumėm tylėti ir šį pranešimą paslėpti, kurių mūsų tėvai išsaugojo kovoje ir kentėjimuose, ir kurių mums Dievas patikėjęs yra, kad išsaugotumėme? Liudykim Viešpati ir skelbkime Jo darbus įvairiais būdais ligi to laiko, kai Jis ateis!

Jam teesie pagyrimas ir garbė ir šlovė per amžius!

NAUJASIS PLS PIRMININKAS...

/tėsinys iš psl./
 teologinius klausimus dideliuose tarptautiniuose bažnytiniuose suvažiavimuose išversti.

Bažnyčios kovų metu D. Lilje priklausė prie išpažįstančios bažnyčios (Bekennniskirche) vadovų. 1944 m. rugpjūčio mėn. jis buvo Geštapo suimtas ir liaudies teismo įstaigos nuteistas. Jis sėdėjo įvairiuose kalėjimuose; 1945 metais amerikoniai jį išlaisvino Nürnberge. Jo knyga "Tamsiame slėny" (Im finstern Tal) yra viena iš geriausių; joje rašoma apie nacionalsocialistinio režimo nuteistųjų kančias.

D. Liljei grįžus į Hannover'io Krašto Bažnyčią, jis buvo paskirtas vyr. bažnyčios tarėju. Jo žinioje tarp kitko buvo vidaus misija ir šalpos darbas. Ypač tingas jo pasidarbavimas vidaus misijoje nuvedė jį į augščiausias pareigas toje srityje, būtent centrinės tarybos prezidento. D. Lilje priklausė prie tų vadovujančių vyrų, kurie padėjo po karo susivienyti Vokietijos evangelikajai krikščionijai. Taip pat daug prisidėjo prie PLS ir Pasaulio Bažnyčių Tarybos išaugimo, kurių nariu jis yra. Jis yra taip pat žinomas kaip autorius daugelio teologinių knygų bei raštų.

Fr. Šl.

Hannoveris, 1952 mts.

IŠ DIEPHOLZO JAUNIMO RATELIO VEIKLOS.

Kiekvieną sekmadienį dešimtą valandą susirenka mūsų ratelis vienoje gimnazijos klasėje biblijos valandėlei. Tuomet yra paprastai nagrinėjamas tam tikras Biblijos "tekstas". Kad diskusijos praeitų sklandžiau, vienas ar du nariai jau iš anksto atsidėję perskaito tą tekstą ir jį išnagrinėja savo jėgomis ir protu.

Kviečiame mielus skaitytojus mintimis praleisti su mumis vieną tokią biblijos valandėlę. Tekstas randamas Mato evangelijoje 22 per skyrimu nuo 1 iki 15 skyrelio.

Po giesmės ir maldos ir perskaityto teksto, prasideda - pasidalinus į kelias grupes - minėtoto teksto nagrinėjimas.

Čia kalba Jėzus žydams per palyginimą, sakydamas, kad dangaus karalystė prilįgsta karaliui, kuris kėlė vestuves savo sūnui. Šioms vestuvėms kvietė karalius svečius po kelis kartus, bet žmonės išjuokė, išniekino, ir neklausė karaliaus tarnų, užsiimdami vien tik savo reikalais. Bet vestuvės buvo paruoštos, tad karalius supyko, kad svečiai neatvyko. Jis liepė juos nužudyti ir jų miestą sunaikinti. Po to išsiuntė karalius savo tarnus, kad kviestų kiekvieną, kurį tik sutiks - ir šie taip padarė. Ir štai - kai karalius apžiūrėjo atsilankčius, pastebėjo vieną be šventadieniškų rūbų ir labai užsirūstino. Jis liepė tą surišti ir įmesti į amžiną tamsybę, - "nes daug pašauktų, bet mažai yra išrinktų".

Štai - palyginimas; tad kyla pirmiausia klausimas, kodėl kalbėjo Jėzus palyginimais? Juk Jis galėjo tiesioginiai apie minėtus dalykus papasakoti? - Paimkim pavyzdį: suaugęs žmogus, daleiskim, pamoko mažą vaiką, kad jis kitų vaikų ne skriaustų. Jis tai daro trumpai "saisai". Ar vaikui įstrigs tie žodžiai

į atmintį? - Vargiai. Ar jis juos supras? - Vargiai. Bet jei minėtas žmogus papasakos vaikučiui kokį nors įvykį, iš kurio jam paaiškėtų, kad ir jam juk skaudėtų jei kitį jį skriaustų - jis tai atmins ir supras. - Ar tai ir nebūtų palyginimų reikšmė? Tiesioginei tiesai suprasti, reikia pribręsti...

Kiekviename palyginime reikėtų tiesioginę prasmę atrasti. Tad ir mes bandėme šį palyginimą "išsifruoti"! Kviečiame kiekvieną skaitytoją sustoti ties šią vietą ir - atsivertus šventraščių - bandyti tai atlikti... O dabar prašau sulygtinti su tuo, prie ko mes priėjome:

Karalius - tai pats Dievas, o Jo tarnai - ST pranašai, Jonas Krikštytojas... Svečiai - žydų tauta; o karaliaus sūnus ir vestuvės - Jėzus ir Jo atėjimas žemėn, dangaus ir žemės sutaikinimas. Ir ar taip neįvyko? - Kai Jėzus atejo į pasaulį - tai žydai pas Jį neatėjo, jie paneigė Jo mokslą. Tuomet kreipėsi Dievo tarnai į visas tautas, jas kvietė ir tebekviečia... Kas gi tie kviesliai? - Dievo Žodžio tarnai, o ir pats Dievo Žodis.

Straipsnio gale pastebėta, kad nevisi pašauktieji yra ir išrinkti. Norint įeiti į Dangaus Karalystę, yra reikalingi tam tikri rūbai. Mes juk žinome iš kasdieninio gyvenimo, kad einant į vestuves, reikia šventadieniškai apsirengti, kitaip gi šeimininkas užsigaus. O gi kiek kartų daugiau turėtų užsigauti Dangiškasis Tėvas, jei į Jo vestuves be tinkamo rūbo ateisim. Bet kas gi tie rūbai, kurie reikalingi, kad patektumėm į Dangaus Karalystę? - Šie rūbai bus mūsų tikėjimas, surištas su nusizėminimu, paprastumu ir savęs išsizėdejimu... Taigi, budėkime, kad ir mes įgautumėm kiekvienas tokį vestuvinių rūbą, kuris tiktų Dangaus Karalystei!

Valandėlė užsibaigė giesme ir malda, - kaip ir visuomet. A.B.

Mūsų gyvenimas ir veikla

LIETUVIAI EVANGELIKAI ANGLIJOJE.
Kun. A. Keleris.

Š. m. gegužės mėn. 20 d. nuvykau Anglijon ir ten visą mėnesį lankiau mūsų žmonės. Anglijoje turime jų suregistravę 200 šeimų. Bet dar nevisus pavyko surasti. Yra dar dalis pavieniai gyvenančių, kuriuos sunku pasiekti. Apie 25 šeimos jau persikėlė Kanadon ar net į JAV. Kai kas dar žada išvykti. Dauguma, tačiau, liks gyventi Anglijoje. Daugelis tautiesnių žmonių spėjo jau išsitytinuosavus namus. Žinoma, išsimokėjimui. Vieni jau išmokėjo, kiti baigia, o dalis paėmė ilgesniems metams. Savo namuose jie jaučiasi maloniau, nes žino, kad nereikia taikintis prie savininko ir gali elgtis, kaip jiems patinka. Be to, su mažais vaikais sunku Anglijoje gauti butą, išsinuomot. Atvykę Anglijon, dauguma pateko pas ūkininkus, kur darbas sunkus, o butai ne visur apšildomi. Be to, kalbos nemokėjimas sunkino gyvenimą ir ne vienam asarą išspaudė, kai prisiminė savo tėvynę. Bet praėjusiais metais, kai buvo leista pasirinkti darbą, dauguma susikėlė į miestus, kur daugiau gyvena lietuvių. Čia gyvena ir geresnis gyvenimas. Ir kultūrinis gyvenimas įmanomesnis. Šiais metais kai kurių fabrikai - ypač tekstilėje - sumažino darbą ir atleido dalį darbininkų. Bedarbiai gauna kuklias pašalpas ir iš jų gyventi sunku.

Lietuviai evangelikai daugumoje gyvena Bradforde ir apylinkėse, Londone, Nottinghame, Derby, Wolverhamptone, Coventry, miesteliuose ir šiaurę nuo Manchesterio ir išmėtyti po kitas vietas, daugiausia Vidurinėje Anglijoje. Nemažai jų yra ir į šiaurės vakarus ir pačia šiaurę nuo Londono. Bet pavienių asmenų galima užtikti beveik kiekvienoje provincijoje. Kelios šeimos yra net

Škotijoje. Visa bėda, kad Anglijoje nėra lietuvių evangeliko kunigo. Žmonių per mažai, kad vienas kunigas galėtų ten nusikelti ir gyventi. Be to, mūsų žmonės yra po visą Angliją išsklaidyti. Jei jie būtų vienoj apylinkėje, gal dar būtų galima sudaryti stipresnią parapiją. Bet dabar ir prie gerų norų sunku visus parapijiečius pasiekti, o jiems vėliais dėl tolimo nors ir į retai laikomas pamaldas ten atvykti. Be to, trūksta ir nuolatinio ryšio, kuris buvo tėviškės parapijose. Žmogus su žmogumi nesueidamas nutolsta, užsidaro savyje ir jam atrodo - apsikrovusiam kasdieniniais reikalais - ,kad visa kita neaktualu ir net nereikalinga. Kai kas, ypač iš jaunimo, jau pradeda šalti nuo bažnyčios ir bendruomenės. Jię jos nelanko ir savos spaudos mažai teskaito. Bet tokių tėra tik nedidelė dalis. Šių mūsų žmonių Anglijoje gana aktyvūs. Tai rodo pamaldų lankymas ir suvažiavimas Bradforde, kur buvo 60 žmonių atsilankę. Ir kitose vietose, kaip Londone, Wolverhamptone, Nottinghame, Coventry, Derby, Boltone, Rochdale, Oldhame, Mexborough, Keighley ir kitur yra gana aktyvi bažnyčios nariai. Tikimės, kad vietos atstovai žymiai prisidės bažnytinio gyvenimo pagyvinimui. Šiomet per Sekmines įvykusiame suvažiavime Bradforde, išrinkta Anglijos Liet. Ev. Bažnytinė Taryba, kurią sudaro: pirm. E. Gložaitis - Wolverhampton, kasinin. H. Krolius - Alsager, sekret. M. Linkevičius - Bala ir nariai pan. E. Jankūtė - Londone, P. Vymeris - Bradforde ir Gelažnikas - Oldhame. Ji visi yra aktyvūs ir patyrę bažnyčios darbuotojai. Dvasiniam gyvenimui labai pasitarnauja bažnytinė spauda. Kun. Trakio gražiai leidžiamas "Evangelijos Žodis", Diepholce leidžiamas "J.R." yra mielai laukiami svečiai.

KAIP BUVO SUTIKTI MŪSŲ ŽMONĖS AMERIKOJE.

Ši pavasarį iš Vokietijos į JAV išemigravusi A. Barausky šeima Vyr. Bažnytiniai Tarybai rašytame savo laiške tarpe kitko rašo ir apie jų priėmimą:

Mes Jums šimtą kartų dėkojame už suteiktą mums pagalbą, nes be to nebūtumėm niekad Ameriką pasiekę. Mes esame laimingi ir mums einasi labai gerai. Prie laivo mus pasitiko amerikiečių kunigas ir nugabeno į liuteronų komisiją. Gavome pusryčius, vaisių ir 50 dol. kelionei Čikagoje mus sutiko viena amerikietė, bet išgirdusi mūsų pavardę, prašneko ji puikiausiai lietuviškai, kas mus labai pradžiugino. Pasiekus mūsų paskyrimo stotį, priėjo perone prie mūsų vienas ponas ir klausė, ar esame B. šeima. Tai buvo mūsų gyvenamosios vietos kunigas. Ir mūsų šeimininkas su žmona buvo atvykę mūsų pasitikti. Nuo širdžiai buvom pasveikinti ir šeimininkų nusivežti į jų namus, kur mūsų laukė skanūs pietūs. Mūsų šeimininkų tėvai ir vietos kunigas kalba gerai vokiškai ir todėl mums nebuvo sunkumu su kalba. Po pietų mus nugabeno į mums skirtus namus, kuriuose mes vieni gyvename. Viršui yra vaikams dumigami kambariai, apačioje mūsų miegamasis kambarys, valgomasis ir skaitymo kambariai, virtuvė, maisto sandėlys, skalbykla ir rūšys. Namas yra gražiai įrengtas ir mes radome jį apstatytą puikiais baldais, daug baldinių ir visus reikalingus indus, virimui ir valgymui. Ir maisto buvo užtektinai. Tad galėjome iš karto pradėti gyventi kaip namuose. 27.4. pamaldose buvom iškilmingai priimti vietos Ziono parapijon. Kunigas nupasakojo mūsų ligšiolinį gyvenimą, pristatydamas mus parapijai. Po pamaldų buvome iš visų pusių sveikinami. Daug kas mus aplanko ir mes gauname daug dovanų. 23.5. buvome pakviesti į parapijos salę, kur mums buvo suruoštas priėmimas, dalyvaujant apie 120 parapijiečių. Bažnytinis choras giedojo. Skambinta pianinu ir grota kitais instrumentais. Buvo ir sveikinimo kalbų pasakyta. Ir visi bendrai giedojome vokiečių kalboj mums gerai žinomas liaupsės

ir padėkos giesmes. Vienas ilgas stalas buvo apkrautas su gėlėmis ir daugybe dovanų, kurias sunėšė parapijiečiai. Po to buvo visiems vakarienė ir kavutė. Priimdami dovanas, visiems širdingai padėkojome. Dovanų buvo tiek daug, kad sekančią dieną turėjo vykti mūsų šeimininkas jas parvežti su didelia mašina. Ne vieną džiaugsmo ašarą praliejome, kada viską išpakavome. Kaip blogai gi Vokietijoje turėjome! Blogas butas, be darbo ir labai blogi kaimynai. O dabar mes tokie laimingi, ir viskas mums atrodo kaip sapnas. Tai vis Dievo maloningas vedimas.-

DVI LIETUVAITĖS STEBINA KOLUMBIJĄ

Prieš 17 mėnesių Kolumbijon emigravo lietuvių Sidaravičių šeima. Jau uoste, išsikeliant naujiesiems emigrantams Kolumbijos žemėn, atkreipė į juos dėmesį vietos spaudos atstovai. Buvo susidomėta, ką taip sunkiai neša Sideravičius. Pasirodo, - jis nešė savo dviejų dukrų (viena buvo 9, kita lo metu amžiaus) didžiulius akordeonus. Jos jau buvo baigiusios muzikos mokyklą Vokietijoje. Su darbo gavimu Sideravičiui nesisekė. Tegalėjo gauti darbo žemės ūkyje, kaip sandinys. Tad ryžosi su dukromis aplankyti vietos radiofoną. Abi mergytės, Astrida ir Ingrida Sideravičiūtės, ne tik puikia groja akordeonais, bet dainuoja, groja smuikais ir skambina pianinu. Jos tuojau tapo kolumbiečių dėmesio centru. Siandien jos turi savo repertuare daugiau kaip 100 dalykų. Nepraeina žymesnės iškilmės be "lituanas" koncertų. Neseniai Medelline buvo atidaryta didžiulė radijo stotis. Iškilmėse dalyvavo prezidentas ir vyriausybės nariai. Atidaromajame koncerte pasirodė abi lietuvaitės. Jos nuolat kviečiamos koncertuoti ir taip išlaiko visą šeimą. Kelionėse lydi jas tėvas. Kolumbijos spauda nuolat mirga žiniomis apie lietuvaites ir jų pasirodymus koncertuose.

-Ištrauka iš "Tremtis" NR 75-

(Žiūrėk atskirai abiejų mergaičių fotografiją.)

"HANGELARAS" KELIASI.

Ir vėl nauja žinutė iš Hangelaro...

Šių metų pradžioj buvo paaiškėję, kad kun. Urdzės vedamas Pab. Krikšč. Studentų Sąjungos bendrabutis Hangelare yra reikalingas vokiečių naujai sudarytiems saugumo daliniams. Dviejų metų vargas - su Dievo malone - pateikė nemažą trijų augštų pastatą, kuriame telpa apie 60 gyventojų, jų tarpe ir visa krūva amatus besimokančio jaunimo - lietuvių. Gavosi išpūdis, kad kariuomenė būtų rimtai pasiryžusi šiame pastate įsikurti. Tad teko susirūpinti. Ir štai laikui slenkant, atsirado palanki proga išigyti vieną seną dvarnamį už 15 km prie Bad Godesberg. Išigyti? - Lengva pasakyti, bet ne taip lengva buvo įvykdyti, jeigu viskas kainavo 200 000 DM. Bet pasitikėjimas pasisekimu neleido sustoti - "pilis" su kiemu, senas vertingas parkas, sodnas ir keleta pastatų buvo oficialiai pirkti ir nustatyta diena šiai sumai mokėti. Vieną įvykį, surištą su šiuo reikalu, tektų čia paminėti

Sutvarkius minėta aktą, susirinko susirūpinę bendrabučio gyventojai, ir kun. Urdzė pateikė susidariusios padėties vaizdelį. Kartų ir pareiškė savo tvirtą įsitikinimą, kad šie išoriniai finansiniai dalykai yra tampriai surišti su dvasiniu gyvenimu. Pastarasis esąs lemiantis pirmajam. Tad - esant rimtai padėčiai - kvietė kunigas atsiduoti ypatingai maldai bei prašymui.

Štai praslinko keliolika dienų. Po vienu vakarinių pamaldėlių kunigas praneša, kad nelaukto pasisekimo būta vokiečių socialministerijos istaigose. Augšti vokiečių pareigūnai palankiai nusiteikę bendrabučio atžvilgiu ir pridūoda daug vertės dvasiniam gyvenimui, kaip kad bendrabučio tikslais nurodytas. Į tai atsižvelgdami, jie pasiruošė suteikti ir naujam išigytam namui nemažas sumas pašalpos. Taip ir palengvėjo hangelariečiams finansiniai rūpesčiai. - Laimė? Hangelariečiai kitos nuomonės, jie mano, kad čia kas tai daugiau būta... -

Dvaras apgriuvęs, reiktu pataisyti. Taip per visą rugpjūčio mė-

nesį įvyko jaunimo ekumeninė darbo stovykla. Jau trečia bendrabučio istorijoje. Nuotraukų puslapyje įdedame keletą šios stovyklos vaizdų.

Tektų dar pridurti, kad pasakiotomis žinioms bendrabutis dar šiais metais galutinai nepersikels, kad vis dėlto finansiniai sunkumai dar ne maži ir kad hangelariečiai su vilnimi ir juos pergalėti...

Šiuo metu bendrabutyje - 15 lietuvių. Iš studentų - matematikas V. Augštikalnis su tėvais, medicinas Alg. Gintautas, M. Juodviršis - ekonomijos studentas ir pan. R. Gelžinytė - tęsianti medicinos asistentės studijas; p. Obuolevičius - iš Australijos sugrižęs - ruošiasi ekonomijos diplomui. Be šių dar mano šią žiemą pradėti studijas - A. Černius ir Vyt. Kempka.

MŪSŲ KELIONĖ PO VAK. VOKIETIJĄ.

Esant reikalui sužinoti kiek yra pavienių lietuvių jaunuolių, o ypač evangelikų, Vak. Vokietijoje, kun. Urdzė pareiškė prieš kiek tai laiko, kad būtų gerai jei kas apsiimtų pavažinėti po Vokietiją ir suregistruoti pavieniui gyvenantį jaunimą. Artėjant vasaros atostogoms mes ir pradėjom galvoti apie šią kelionę. Šios kelionės tikslas neturėjo būti vien "suso" registracinio pobūdžio. Reikėjo pasižiūrėti kokioje būklėje randasi privačiai užkampiuose gyvenantieji mūsų tautiečiai, sustiprinti juos tautiniu ir dvasiniu atžvilgiu, teikiant literatūros ir informacijų, o svarbiausia - priminti, kad ir jie nesą mūsų bendruomenės užmiršti. Mes trys - Kasparas Dikšaitis, Valteris Kiaupa, ir Edvinas Polkis - parašėme kun. Urdzei laišką, kad duotų mums tolimesnių instrukcijų apie kelionę. Sutvarkę visus reikalus šiaip taip pasiruošėm vykti. Tuomet paaiškėjo, kad vienas iš mūsų negalės vykti kartu, nes reikėjo išleisti naują "Jaunimo Ratelio" numerį. Tad vykom dviese...

Kelionę pradėjome dviračiais - 23.7.52mts.. Nuvažiavę į Hannoverį gavome iš BALF'o maisto, o iš Krašto Valdybos antrašus į kokias

vietas turime vykty. Pirmas mūsų apsilankymas buvo prie Collės. Pagal gautą antrašą nuėjom pas lietuvį, paaiškinę savo kelionės tikslą, klausėme ar nežino jis kartais, kur čia apylinkėje daugiau gyvena mūsų tautiečių. Jis mums mielai paaiškino ir net parodė kelią. Nuvykę pas šiuos buvome labai maloniai priimti, ir jie prašė, kad liktume ilgesnį laiką pas juos, nes jie ilgai negirdėję lietuviškos kalbos ir norėtų su mumis pasikalbėti. Kai teko patirti, kad jie labai puikiai lietuviškai kalba, o ir norėtų leisti vaikus į lietuvišką mokyklą, mes jiems paaiškinome kokios yra galimybės, ir jie labai nudžiugo.

Taip ir vykome - nuo vienos šeimos pas kitą, vis klausinėdamiesi nežino, kur dar daugiau lietuvių gyvena. Radome labai daug tokių, kurie visiškai nežinojo, kad yra tokia lietuviška gimnazija, kad yra lietuvių bendruomenės, kurios šelpia. Jie manė, kad lietuviai yra dabar jau visai išsisklaidę ir neturi jokių komitetų ar pan. Yra nemažai ir tokių, kurie vedė vokiekaites, arba ir tokių, kurios ištekėjo už vokiečius. Bendrai - mūsų kelionėje radome labai mažai mūsų evangeliško jaunimo, kuris būtų dar nežinomas; bet senelių tai radome labai daug. Jaunieji daugiausia išemigravę į užsienį. Šiaip žmonės gyvena mažose patalpose, visi beveik bedarbiai ir bendra padėtis nepergeriausia. Daugumas gyvena slėptuvėse, kurios perdirbtos į gyvenamus butus. Taip pat nemažai gyvena dar stovyklose.

Kai kur žmonės jau nerimaudami tiesiog per ašaras klausia, kada galėsime grįžti namo, jiems taip esą nemalonu gyventi svetimųjų tarpe, neturi nei su kuo pasikalbėti, nes vokiškai nemoka. Išvykstant mus išlydėdavo kaip sūnus, taip susigyvendavome per tas kelias valandas. Jiems buvo taip malonu, kad dar jų nepamiršta ir juos aplanko.

Tai tokio turinio buvo maždaug mūsų kelionė. Mes tik galime visiems lietuviams jaunuoliams patarti pabandyti panašiai pakeliauti ir patirti tą džiaugsmą, kurį ir mes patyrėme. O nauda iš to bus ir jums ir kitiems! - Kitais metais manome vykty Pietų Vokietijon, kur taip pat nemažai yra lietuvių. - V.K. ir E.P.

VASAROS STOVYKLA.

Nuo šių metų liepos mėn. 7d. Rhedeno miške apie 15 km nuo Diepholco buvo suruošta lietuvių tremtinių organizacijų pastangomis vaikų vasaros stovykla, kuri truko virš dviejų savaitių. Iš visos britų zonos buvo suvešti arti šimta vaikų. Stovyklai vadovavo mokyklų inspektorius p. Venclauskas, padedant mokytojui p. Žiliui ir p. Gešventui ir Diepholco gimnazijos skautams ir skautėms.

Lietuvybės išlaikymui šita stovykla atliko didelį darbą. Vaikai, kurių kiti jau daugel metų buvo atitraukti iš lietuvių vaikų šeimos, galėjo tautiniai atsigausti Tyrane ore, gražioje gamtoje išmokta daug lietuviškų dainų, per pasikalbėjimus susipažinta su garbina mūsų tautos praeitimi. Religinuose pošnekiuose, kuriems vadovavo evangelikams mokytojas Žilius ir katalikams kun. Šarka, susipažinta su tėviškos religinės tradicijomis. Laikas paivairintas skautiškais lauko žaidimais. Tokiu būdu mūsų po visą Vokietiją išsklaidyti vaikučiai nors kelias savaites praleido lietuviškoje nuotaikoje. Per trumpą laiką nudirbtas didelis darbas. Reikia tik tikėti, kad mūsų PLB Krašto Valdyba ir kitais metais savo dėmesį atkreiptų į tokių mūsų jaunuomenės lietuviybės atgaivinimo būdą ir tam skirtų lėšų, kad didesnis jaunuolių skaičius ilgesnį laikotarpį galėtų pastovyklauti.

- J.J. -

Laisvalaikis

KIENO TEISYBĖ?

A T S A K Y M A S uždavinio Nr. 8:
Kas skaito, rašo, valgyt neprašo.

AR ŽINAI, KAD...

...70 m žmogus praleido savo gyvenimą
sekančiai (normaliose sąlygose):

25 m dirbo;

20 m miegojo;

2 m valgė;

1 m rengėsi drabužiais;

9 mėn. prausėsi; 4 mėn. šnypštė nosį;

7 mėn. skutosi; 2 mėn. valė dantis
ir t.t.

Petras: Jei būtumei manęs paklausęs ir šiek tiek greičiau ėjęs, - bū-
tumėm spėję!

Jonas: Klysti, brole, reikėjo manęs klausyti ir nesiskubinti taip, ne-
būt reikėję laukti taip ilgai iki sekančio...

Redakcijos paštas

Mieli Skaitytojai,

jau įpusėjo antrasis
1952 metų pusmetis, kitaip sakant, artėjame prie šių metų pabaigos.
Be šio JR numerio išeis dar 11/12 numeris, kuris jau bus paskutinis
šiais metais. JR leidimas sekančiais metais nėra užtikrintas. Bet apie
tai pranešime sekančiame numeryje. Viena yra aišku: jei bus lešų, bus
ir JAUNIMO RATELIS. Daugelis iš JR skaitytojų dar neatsiskaitė už
šiuos metus, ką JR administracija maloniai prašo padaryti.

JR Administracija

X-X-X-X

Atsiprašome už tai, kad šiame numeryje vieton žadėtų Lie-
tuvų Vasario 16 Gimnazijos Diepholz'e nuotraukų serijos patalpinome
kitas. Šis pakeitimas įvyko dėl tam tikrų technišku kliūčių. Gimnazi-
jos nuotraukas talpinsime sekančiame numeryje.

JAUNIMO RATELIO atstovybės:

Anglijoje: Mr. E. Gložaitis, 141 New Hampton Rd. West, WOLVERHAMPTON, Staf.
JAV: Mr. P. Jasiukonis, 1816 So. Hobart Blvd., LOS ANGELES 6, Calif.

Atsiskaitymas ir užsiprenumeravimas tuose kraštuose atlie-
kamas pas augščiau paskelbtus atstovus.

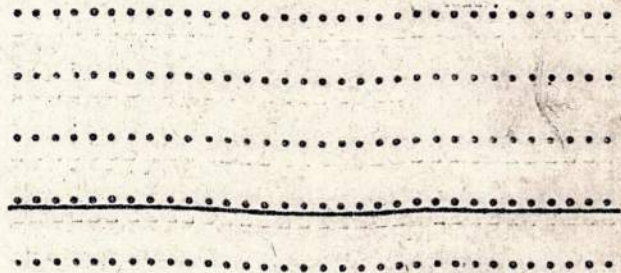

DRUCKSACHE
PRINTED MATTER

Abs.:

Kasparas Dikšaitis
("Jaunimo Ratelis")
/23/ DIEPHOLZ-Flugplatz
Bl. 6/4a

West Germany

Paper and printing for this circular has been provided by the Lutheran World Federation as a remembrance from Lutheran Churches throughout the world.

Popierius ir spausdinimas šiam leidiniui gautas iš Pasaulio Liuteronų Sąjungos kaip sveikinimas iš Pasaulio Liuteronų Bažnyčių.

Redaguoja: Kasparas Dikšaitis
